

суттєвості у разі виявлення помилок. Відповідно до МСА 500 «Аудиторські докази» до методів, які використовує аудитор в ході виконання перевірки належать: перевірка записів, перевірка матеріальних активів, спостереження, запити, підтвердження, перерахунок, повторне виконання та аналітичні процедури [1].

Особливості застосування аналітичних процедур описані у МСА 520 «Аналітичні процедури», які є важливими під час оцінки впливу облікової політики на показники фінансового стану підприємства та ефективності його господарювання. Окремі вчені намагаються встановити, коли найбільш доцільно використовувати аналітичні процедури. Так, Дж. К. Робертсон вважає, що їх застосування найбільш дієвим є на початковій стадії аудиту [2, с. 123], адже тоді вони дозволяють детально ознайомитись із діяльністю досліджуваного підприємства та визначити аудиторський ризик. Натомість К. І. Редченко стверджує, що «аналітичні процедури мають властивість доповнювати і посилювати ефективність аудиторських тестів та документальних перевірок» [3, с. 175].

Застосовуючи аналітичні процедури, можна виявити слабкі сторони економічного суб'єкта, знайти суперечності в інформаційних джерелах та здійснити прогнозування результатів діяльності підприємства. Призначення аналітичних процедур полягає у виявленні існуючих відхилень, кількісному їх вимірі та з'ясуванні причин таких відхилень. Тому найоптимальніше їх використовувати для підтвердження та оцінки висновків, що сформовані під час аудиту облікової політики. Сформовані рекомендації за результатами аналітичних процедур допоможуть визначити ефективність формування облікової політики через призму її впливу на фінансові показники діяльності підприємства.

Проведені дослідження показують, що уточнення структурних елементів методики аудиту облікової політики, розробка програми такого аудиту та застосування аналітичних процедур для визначення впливу облікової політики на фінансовий стан підприємства дасть підстави для вироблення ефективної стратегії господарської діяльності підприємства.

Список використаних джерел:

1. Міжнародні стандарти контролю якості, огляду, іншого надання впевненості та супутніх послуг: видання 2010 року / Пер. з англ. мови О. Л. Ольховікова. – К.: Міжнародна федерація бухгалтерів, Аудиторська палата України, 2010. – 842 с.
2. Редченко К.І. Аудит стратегічних управлінських рішень, прогнозів та проектів: монограф. / К.І. Редченко. – Львів: Вид-во ЛКА, 2011. – 402 с.
3. Робертсон Дж. Аудит / Дж. Робертсон. – М.: KPMG, Аудиторская фирма «Контракт», 2003. – 496 с.

Романів С.Р.

кандидат економічних наук, доцент

Романів Р. В.

кандидат економічних наук, доцент

Тернопільський національний економічний університет

Тернопіль, Україна

ВНУТРІШНІЙ АУДИТ: ЙОГО ОСНОВНІ НАПРЯМКИ В СИСТЕМІ УПРАВЛІННЯ СУБ'ЄКТОМ ГОСПОДАРЮВАННЯ

Внутрішній аудит – незалежна оцінка діяльності, яка здійснюється всередині самого підприємства з ініціативи його керівництва. Внутрішній аудит – складова загального аудиту, організована на підприємстві в інтересах його власників, яка регламентується його внутрішніми документами з дотримання встановленого порядку ведення бухгалтерського

обліку та надійності функціонування системи внутрішнього контролю. З іншого боку – внутрішній аудит є складовою частиною організаційної структури господарюючого суб'єкта.

Термін «внутрішній аудит» сьогодні інтерпретується вельми широко. Як зазначають Редько О. Ю., Рижакова О. Б. і Редько К. О. під внутрішнім аудитом розуміють і систему внутрішнього контролю, і роботу служби безпеки підприємства, і діяльність підрозділу економічної розвідки, і навіть ревізійну групу при бухгалтерії [1, с.91].

Відповідно до Міжнародних стандартів внутрішнього аудиту (МСВА), внутрішній аудит – це діяльність з надання незалежних і об'єктивних гарантій і консультацій, спрямованих на вдосконалення діяльності підприємства. Внутрішній аудит дає змогу підприємству досягти поставлених цілей, використовуючи систематизований і послідовний підхід до оцінки й підвищення ефективності процесів управління ризиками, контролю й корпоративного управління [2, с.41].

Грунтуючись на представленому базовому трактуванні внутрішнього аудиту, ми прийшли до висновку, що йому притаманні такі основні характеристики (рис.1).

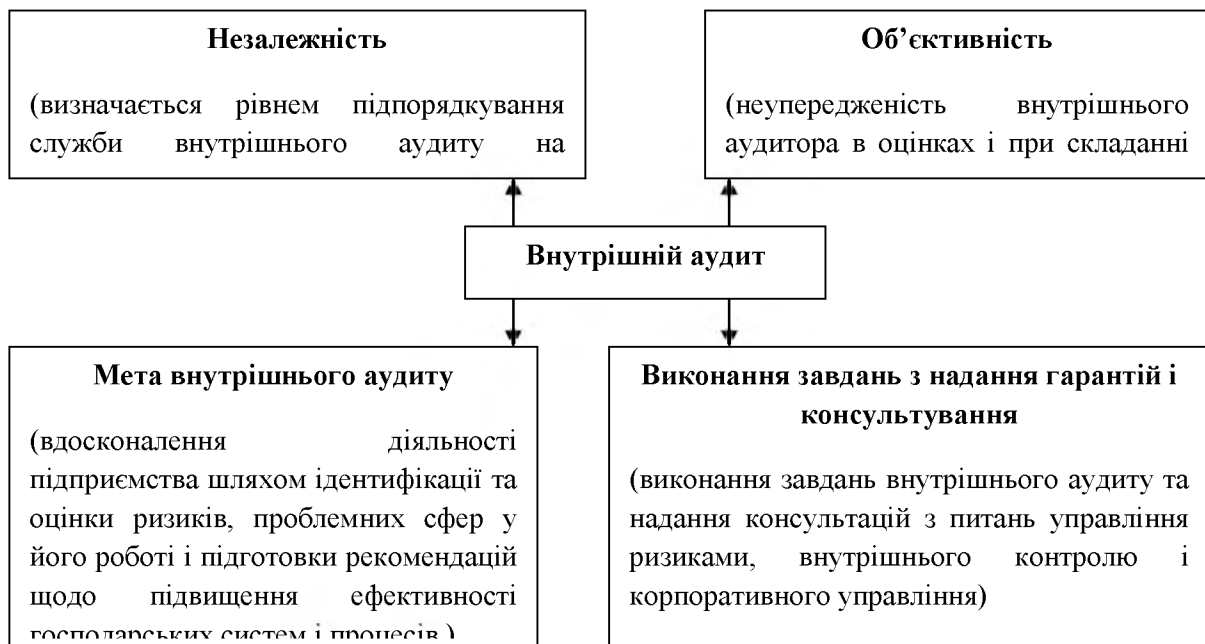

Рис.1.Основні характеристики внутрішнього аудиту

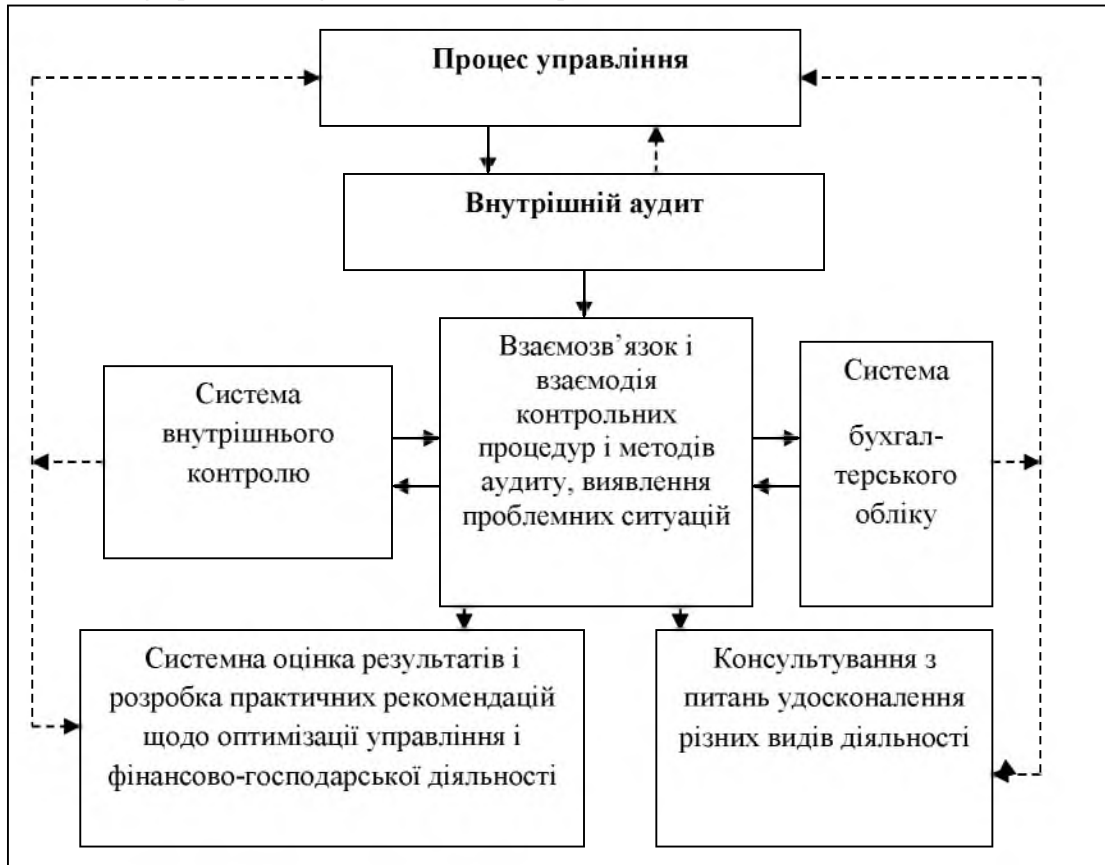
Слід відмітити, що масштаб і завдання внутрішнього аудиту залежать від розміру та структури підприємства, вимог його керівництва. При цьому завдання внутрішнього аудиту відрізняються від завдань зовнішнього аудиту, оскільки вони розраховані на внутрішнього користувача. Виходячи із представленого вище трактування внутрішнього аудиту Міжнародним інститутом внутрішніх аудиторів, ми вважаємо, що в даний час цей вид контролю виконує такі аудиторські завдання як:

- 1) надання гарантій, що означає об'єктивну оцінку системи управління ризиками та корпоративного управління на підприємстві;
- 2) консультативні послуги, які представляють собою діяльність щодо надання порад і розробки рекомендацій по удосконаленню процесів управління ризиками і системи корпоративного управління підприємства.

Аудиторські завдання служба внутрішнього аудиту реалізує наступним чином. На початковому етапі внутрішній аудитор перевіряє правильність складання фінансової звітності і виконує контрольні-ревізійні функції. Замовником, звичайно, є лінійне (операційне) керівництво господарюючого суб'єкта, наприклад фінансовий директор [2, с.42]. В подальшому служба внутрішнього аудиту за дорученням вищого виконавчого

керівництва господарюючого суб'єкта здійснює оцінку його системи внутрішнього контролю. На вищому етапі внутрішній аудитор бере участь в удосконаленні процесів управління ризиками, системи внутрішнього контролю і корпоративного управління відповідно [2]. На рис.2 нами представлені форми зв'язку і місце сучасного внутрішнього аудиту в системі управління суб'єктом господарювання.

————— - взаємозв'язок і взаємодія систем контролю і управління;
----- - використання результатів контролю для прийняття управлінських рішень

Рис.2. Форми зв'язку і місце внутрішнього аудиту в системі управління господарюючим суб'єктом [3]

Внутрішній аудит враховує специфіку підприємства і відомості, які мало цікавлять зовнішнього аудитора, а саме:

- прогноз продаж і прибутків;
- план невідкладних заходів, які мають бути здійснені в короткі строки;
- дані аналізу кошторисів і витрат;
- відомості про вплив соціальних, економічних і політичних тенденцій в суспільстві на виробничо-господарську діяльність підприємства;
- матеріали зіставлення аналітичних даних і виявлення помилок у звітності.

Таким чином, в рамках внутрішнього аудиту здійснюється не тільки деталізований контроль за збереженням активів, але і контроль за політикою та якістю менеджменту.

На нашу думку, практична реалізація функцій внутрішнього аудиту спрямована на виконання завдань ефективного менеджменту, а саме: отримання максимальної віддачі при мінімальній величині вкладених ресурсів, формування масиву економічних даних для прийняття своєчасних управлінських рішень, координація всіх дій корпоративного менеджменту, раціональна організація системи внутрішнього контролю і т.д.

Порівняно новим напрямком сучасного внутрішнього аудиту є управлінський аудит, в рамках якого вивчаються управлінські технології за такими аспектами як : стратегічне планування; оперативне планування; системи структурування та організації робіт; системи управління персоналом; системи контролю ефективності управлінських робіт.

Сучасний внутрішній аудит здатний на основі високого професіоналізму і сукупності притаманних саме йому прийомів перевіряти та оцінювати конкретну проблемну ситуацію, визначати її майбутній розвиток і виробляти відповідні управлінські рекомендації. Органи управління підприємством використовують послуги внутрішніх аудиторів в якості додаткового ресурсу, що дає їм змогу реалізувати функції з управління підприємством [4].

Основними напрямками внутрішнього аудиту в сучасних умовах рекомендуємо розглядати такі як : оцінка ефективності діючої системи управління ризиками підприємства; оцінка ефективності системи внутрішнього контролю; оцінка корпоративного управління; консультування керівництва щодо удосконалення бізнес-процесів і реалізації прийнятої стратегії бізнесу.

Список використаних джерел:

- 1.Редько О. Ю., Рижакова О. Б., Редько К. О. Аудит та безпека бізнесу : практ. посіб. К. : ДП «Інформаційно-аналітичне агентство», 2007. 177с.
- 2.Каменська Т. Основні напрями діяльності внутрішнього аудиту в системі управління. Бухгалтерський облік і аудит. 2010. №7. С.40-43.
- 3.Андреев В.Д. Внутренний аудит: учеб. пособ. М.: Финансы и статистика, 2003. 464с.
4. Каменська Т. Ризик-орієнтований характер сучасного внутрішнього аудиту. Бухгалтерський облік і аудит. 2010. №6. С.49-53.

Романів С.Р.

кандидат економічних наук, доцент

Корильчук Т.Б.

здобувач другого (магістерського) рівня

Тернопільський національний економічний університет

м. Тернопіль, Україна

СУТЬ АУДИТОРСЬКИХ ПОСЛУГ В УКРАЇНІ

Значні зміни в економіці України обумовили потребу модернізації вітчизняної системи фінансово-економічного контролю, її адаптації до ринкового середовища. Однією з особливостей незалежного контролю – аудиту є його демократичність, прозорість, конфіденційність, відповідальність за проведені перевірки.

Слід зазначити, що ділові контакти аудиторської фірми з клієнтами не обмежуються лише аудиторськими перевітками, а в межах комплексу послуг, що пропонується аудиторськими фірмами використовується багато інших можливостей (послуг). Аудиторські фірми, щоб залишитися на ринку послуг, вимушені розширювати спектр своєї діяльності і направляти зусилля на надання різного роду супутніх аудиту послуг, що пов'язані із професійною діяльністю аудиторів.

В умовах глобалізації ринку аудиторських послуг особливо важливою проблемою для аудиторських фірм та аудиторів України є вирішення питання підвищення ефективності їх діяльності. Слід зазначити, що у міжнародній практиці аудитування аудиторські фірми займають досить вигідну позицію, оскільки приносять користь органам державного регулювання і контролю, фінансово-кредитним установам та ін. В Україні ситуація на ринку аудиторських